תלמוד ירושלמי · מפרשים · גליוני השס · נזיקין

גליוני השס על ירושלמי בבא מציעא

רבי יוסף ענגיל

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

גליוני השס על ירושלמי בבא מציעא

רבי יוסף ענגיל

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/גליוני-השס-על-ירושלמי-בבא-מציעא/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611161024 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ב 4
הלכה ג 4
הלכה ד 4
הלכה ה 4
פרק ג 4
הלכה ט 4
פרק ד 4
הלכה ב 4
הלכה ג 5
פרק ה 5
הלכה א 5
הלכה ג 5
הלכה ד 5
הלכה ז 5
פרק ו 5
הלכה ג 5
הלכה ה 6
פרק ח 6
הלכה ג 6
הלכה ה 7
פרק ט 7
הלכה א 7
הלכה ב 7
פרק י 7
הלכה א 7

פרק ב

הלכה ג

כגון אהן קרפיפא של ג' בני אדם מכיון דלא ידע למאן מחזרה אין חייב להכריז. פי' מפאת דהם עצמן מתייאשין דאם יתפוש האחד יאמר אני לא מצאתיו רק האחר וע"ז א"ר יוסי דאפי' הי' אדם מהלך אחורי ר' חלפתא ונפל מינייהו חד דינר ומצאו שלישי שהלך עמהן אין חייב להכריז ואין אומרים דשמא נפל מאתו שהלך אחורי ר' חלפתא והוא אין מתייאש שיכול לתפוש לזה ולומר וודאי אתה מצאתיו שאילו מצאו ר' חלפתא אדם גדול וחסיד כמוהו וודאי הי' מחזירו ואפי' אינו חייב מדינא להחזיר לא אמרי' כן רק זה יכול לדחותו ג"כ ולומר ר' חלפתא מצאו ולא מהני בזה חזקת אדם גדול ממילא אידך מתייאש ולכן אינו חייב להכריז וכזה ממש מצינו בבבלי סנהדרין פ"ח א' שנים שהיו עומדין ויצא חץ מביניהן והרג שניהם פטורין וא"ר יוסי אפי' אבא חלפתא מביניהן וברש"י אפי' אבא חלפתא ביניהן שהכל יודעין שהוא חסיד ולא זרקו לא מחייבינן לאידך משום האי חזקה ע"ש:

הלכה ד

אבל בפונדק כל עמא מודו שהוא של מוצאו. נ"ב ע' ירושלמי ב"ב פ"ב ה"ו הדא ילפא מההיא כו' עש"ה וע' לעיל ה"ג כגון אהן קרפיפא כו':

הלכה ה

אמרין בריך אלקהון דיהודאי. נ"ב כזה ירושלמי ב"ב פ"ב הי"א פאה פ"ג ה"ז:

פרק ג

הלכה ט

ומ"ט דב"ש כו'. נ"ב ירושלמי שבועות פ"ח ה"א ע"ש:

פרק ד

הלכה ב

הדא דתימר בעשיר אבל בעני נעשה נדר. נ"ב כצ"ל פי' הדא דתימר דחוזר באומר ליתן מתנה לעשיר אבל אומר ליתן לעני נעשה נדר ואסור לחזור:

הלכה ג

ידע אנא כו' על דהוות דחיק לי כו'. נ"ב כצ"ל פי' דכל לוקח חפץ מחמת שיוכל לחזור כמו בזבין ולא איצטריכו לי' זוזי דהדרי זביני רק דבעלמא אין נאמן לומר שהי' דחוקי להחפץ וקנה רק מחמת דחק כדי שהוציא מעותיו מהמוכר ומשא"כ בקנה שוה חמש בשש זה שהרבה לתת שש במה ששוה רק חמש זה מעיד שהי' דחוק להחפץ ומחמת הדחק הוא שהרבה לתת יותר משויו ושהוא עתה אינו דחוק עוד להחפץ זה מעיד גוף החזרה שבא לחזור וע"כ שפיר יכול להחזיר המקח וע' תוס' כתובות צ"א א' ד"ה זבין ולא איצטריכו לי' זוזי הדרי זביני דכתבו וכגון שגילה דעתו בשער המכר כו' ע"ש וכאן נמי מה שנתן שש במה ששוה רק חמש זוז הוי כגילוי דעת שקונה רק מחמת דחק ודו"ק):

פרק ה

הלכה א

אם מזו אין אנו מניחין לגדולי א"י כלום. נ"ב ירושלמי ב"ב פ"ג ה"ג בסופה:

הלכה ג

עד מקום שדרכו ליליך ולבא בו ביום. פי' דבזמן מועט של בו ביום לא חיישי' שיארע אונס ואין כאן אחריות כ"כ וכמו דבזמן מועט של יום אחד לא חיישי' למיתה ולשמא יבקע הנוד ע' תוס' יבמות י"ח א' ד"ה דילמא ושם כ"ו ב' ד"ה למיתה דתרי לא חיישי' וגוף הל' דכאן עד מקום שדרכו לילך ולבא בו ביום ע' כל' זה בירושלמי פאה פ"ח ה"ב:

הלכה ד

שהשדה מצוי' להתברך. נ"ב כל' זה ירושלמי ע"ז פ"א ה"ט:

הלכה ז

הא עד שתים שלש שבתות מותר. פי' דב' וג' שבתות הוי זמן מועט ולא מיחזי כרבית א"נ דבזמן מועט כזה לא חיישי' לשמא יתייקר והיות שתים שלש שבתות חשוב זמן מועט נזכר מזה בבבלי חולין קל"ב ב' כהן טבח שתים ושלש שבתות פטור מן המתנות פי' דב' וג' שבתות הוא זמן מועט ולא שיב קביעות עש"ה:

פרק ו

הלכה ג

ר' מאיר הוא דאמר כל המשנה על דעת בעה"ב נקרא גזלן. נ"ב ירושלמי קידושין פ"ב ה"א:

הלכה ה

הדא אנטיכריסים כו'. נ"ב עיינתי בספר מלות לועזי (פרפמד ווערטער בוך) ומצאתי כי "אנטיקרעסע" היא מלה יונית (גריכיש ותרגומה שם בלשון אשכנז דיא גענענוטצונג, נוטצינגם, פערפפענדונג ועוד שם "אנטיקרעטישער פערטראג, וואנאך, דער פפאנדגלייביגער דיא נוטצינגע דעם געגעבענען פפאנדעס אלם צינזען בעציהט" ומבואר כי אנטיכריסים עניינו הלואה על המשכון בתנאי שיהי' להמלוה רשות להשתמש בהמשכון וע"ז הוא שאמר הירושלמי כי דבר זה רבית הוא ואסור משום רבית ונ' דהירושלמי קאי על המשנה הלוהו על המשכון שומר שכר ר' יודה אומר כו' דק דמדסתים תנא משמע דגם ביש למלוה רשות להשתמש בהמשכון פליגי וזה וודאי אינו דאם יש לו רשות להשתמש בהמשכון וודאי דלכ"ע הוא שומר שכר וע"כ אמר הירושלמי דאין כאן קושי' מן הסתימות דהסתימות הוא דאין רשות השתמשות להמלוה דשיהי' לו רשות השתמשות הוא איסור משום רבית וע"כ לא אמרינן כלל מזה ונ' דתחלה צ"ל בירושלמי שמואל אמר בשאמר לו הנח לפני כו' דקאי אבבא הקדומה שמור לי ואמר לו הנח לפני כו' ואחרי סיום מימרא דשמואל צריך להיות הדא אנטיכריסים רבית הוא וקרי אבבא המלוה על המשכון וחסר ציון דברי המשנה כנהוג בכולי ירושלמי:

פרק ח

הלכה ג

השאילני פרתך לאחר (**כצ"ל**) **עשר ימים אמר לי' סבה מן כבר**. פי' קחה מן כבר היינו תוכל לקחתה מיד כי פנוי' היא לי להשאילך אותה ואינך צריך להמתין אלאחר עשר יום [ונודע דתיבת סב ביאורו קח וסבה היינו קחה] ואני אשאל לך בהן ה' ימים ראשונים וזה לא הוצרך הירושלמי לפרש דסמיך אדלעיל דאיירי בהכי ומתה בתוך ה' ימים השניים אזי משיעבוד האחרונים מתה היינו משיעבוד השאלה דאחר עשר ימים דכיון דעיקר השאלה היתי' אלאחר עשר יום וע"ז הוא שהוסיף המשאיל לתתה מיד ע"כ כל היו"ד ימים הקודמים נטפלים להשאלה אלאחר עשר שאינה בבעלים ואף דה' ימים הראשונים דהשאלה בבעלים ממש פטור מ"מ בה' השניים דאינה בבעלים רק דבאתה לפטור מפאת דשיעבודם משיעבוד הראשונים ע"ז אמרי' דאדרבה הרי כל היו"ד ימים שיעבודם מלאחר עשר דאינה בבעלים וע"כ אין לה' ימים השניים עוד שייכות להשאילה בבעלים וחייב [וע' ירושלמי שבועות פ"ז ה"ה בסופה אלא יסבון מכבר יקחו עכשיו מיד וכך כאן סבה מן כבר פירושו קח אותה עכשיו מיד]:

הלכה ה

ר' יוסי בן חנינא אומר שני ערלה ביניהון. נ"ב כזה ירושלמי ב"ב פ"ג ה"ב א"ר חנינא שני ערלה ביניהון:

פרק ט

הלכה א

והאיקונומום. נ"ב ע' פני משה והוזכר גם בירושלמי ב"ב פ"ד ה"ז אבל לא האיקוטמס ושם פי' הפ"מ קצת באופן אחר:

הלכה ב

ואת עביד. נ"ב צ"ל תיבה אחת "ואיתעביד" פי' שנעשה עמוק ג' קומין:

פרק י

הלכה א

ודא מסייעה למאן דאמר בנאי. נ"ב כזה ירושלמי ב"ב פ"ג ה"י: